

Основно училище "Петко Рачев Славейков"

с. Кортен, общ. Нова Загора

пл. „Млада гвардия” №1, тел.:04522/2191

e-mail: ou_korten@abv.bg, www.ou-korten.free.bg

Утвърждавам:

Боянка Славова

Директор на ОУ"П. Р. Славейков"

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ
В
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ"
СЕЛО КОРТЕН, ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

ЗА УЧЕБНАТА
2020/2021 ГОДИНА

Програмата за превенция на ранното напускане на учениците в Основно училище "Петко Рачев Славейков", село Кортен, общ. Нова Загора е приета на заседание на Педагогическия съвет - протокол № 6 /02.09.2020год., и е утвърдена със заповед на директора № РД-09-155 / 08.09.2020година

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ
В
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ"
СЕЛО КОРТЕН ,ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА
ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на Основно училище "Петко Рачев Славейков за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ❖ **ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**
- ❖ **НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ**
- ❖ **ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА**
- ❖ **СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВЯНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА / 2013 – 2020 г. /**
- ❖ **НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА / 2014 – 2020г. /**
- ❖ **КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО**
- ❖ **ПМС 100/08.06.2018 Г. ЗА СЪЗДАВАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ**

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -2020г./, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ :

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия

стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- ❖ Икономически причини.
- ❖ Социални причини.
- ❖ Етнокултурни причини.
- ❖ Образователни причини.
- ❖ Институционални причини.
- ❖ Причини свързани със здравния статус.
- ❖ Психологически причини.
- ❖ Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
- ❖ Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;
- ❖ Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;
- ❖ Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.
- ❖ Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;

- ❖ Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;

В Основно училище "Петко Рачев Славейков", село Кортен, застрашени от отпадане са основно тези които имат отсъствия и имат негативни прояви към съучениците си, но въпреки това има отпаднали ученици които са под 1 %. Това се дължи на последователната политика на образователната институция подчинена на принципите за:

- ❖ всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- ❖ публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището, добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- ❖ обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, психолози, класни ръководители, учители и ученици;
- ❖ идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на класните ръководители и учители ЦДО
- ❖ медиация осъществявана посредством училищен медиатор назначен по Проект „Подкрепа за успех”

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

2. Подобрени резултати от НВО и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които Основно училище "Петко Рачев Славейков" предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всеки ученик. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ

Политики и мерки в Основно училище "Петко Рачев Славейков", произтичащи от семейна и социална среда:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, сътрудничество с Отделите за закрила на детето

и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в не контролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, не проверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

5. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии. За учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска или плодове. В училището функционира училищен стол, който се ползва за обедно хранене.

6. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие, провеждане на обучение от Център по семейно планиране: „Пубертет, юношество и съзряване”, осигуряване на възможност за продължаването на прекъснатите училище в самостоятелна форма на обучение.

ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ В РИСК ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ

❖ Дейностите, изпълнявани от ученическите екипи са: попълване на данни в училищната документация, проверка за отсъствия, изявления пред медиите, оформяне на документи, посещение в учебни часове, изнасяне на лекции, представяне на нова

литература, подготовка на документацията за зрелостниците, съобщения, изготвяне на график за дежурства на учители, проверка на медицинските бележки, организиране на дейности за боядисване на оградата и столове и др.

❖ Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителски общности:

❖ Привличане на родителите и ангажирането им с училищния живот; ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с ученици, застрашени от отпадане; създаване на активна връзка между училището и родителската общност. Важна цел е и повишаването на капацитета и самоорганизацията на родителската общност. Предпочитаните от тях теми са именно:

- ✓ Кои ученици са застрашени от отпадане;
- ✓ Проблеми в училището;
- ✓ Отношение в INTERNET средите между учениците;
- ✓ Подпомагане на дежурството на учителите;
- ✓ Изпълнение на предприетите наказания при виновно поведение на учениците.
- ✓ Възможности, от които училището може да се възползва и как - за финансиране, включване в инициативи, подпомагане работа по проекти, търсене на партньорства.
- ✓ Графикът на предстоящите за месец дейности, в които могат да се включат по-широк кръг родители, както и други представители на общността е успешен организационен подход, а дискутирането на протекли вече събития - как са реализирани, какво би могло да се подобри са гаранция за верен път и успех.
- ✓ Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс
- ✓ Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

- ✓ Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- ✓ Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
- ✓ Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
- ✓ По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
- ✓ Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график , както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.
- ✓ Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава / наставничество /.
- ✓ Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.
- ✓ Сътрудничество с различни организации

МЕРКИ ЗА ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Механизмът за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици включва:

- ❖ Създаване и дейност на екипи (за обхват) за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната с/ма на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- ❖ Взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки обхващане и включване в образователната с/ма и предотвратяване на ранното отпадане на деца в риск;

❖ Прилагане на процедура за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и подобряване на координацията 5 при налагане на санкции спрямо родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, при неизпълнение на Закона за закрила на детето и ЗПУО;

❖ Организиране на регулярен обмен на информация м/у ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето и ЗПУО на родители, чиито деца в ЗПУВ не посещават училище;

❖ Взаимодействие на институциите за проследяване на пътуване и миграция на упражняваното на правото на децата на задължително образование;

❖ Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни бележки на децата и учениците;

❖ Други дейности за обхващане и включване в образователната система и за предотвратяване на ранното отпадане на децата и учениците от образователната система.

Директорът на училището:

❖ Възлага на педагогически специалисти и на друг педагогически персонал от училището включването в екипите за обхват и осигуряват участието на включените лица;

❖ Съдейства технически, административно и организационно на екипа за обхват;

❖ При установена нужда чрез ИСРМ прави писмено предложение по образец до съответната дирекция „Социално подпомагане” за предоставяне на помощ в натура за дете или ученик, като предлагат вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на детето/ученика.

❖ Ежемесечно, до 15 – то число подава чрез ИСРМ информация за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа или за повече от 3 дни за дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование, по неуважителни причини, с цел налагане на наказания на родителите по реда на чл.347 от ЗПУО;

- ❖ Организира и контролира изпълнението на дейностите по Механизма на ниво училище и предоставя съответната информация към ИСРМ;
- ❖ Създава организация за превенция от отпадане чрез анализ на средата във и извън училище и въвежда получената информация в ИСРМ в съответствие с указания на министъра на образованието и науката;
- ❖ Участва активно в обмена на информация м/у институциите чрез ИСРМ за установяване и актуализиране на статуса на всяко дете и ученик

ДЕЙНОСТИ КОИТО УЧИЛИЩЕТО ПРИЕМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕТО

1. Своевременно информирание на родителите за отсъствията и успеха на учениците.

Отг. Класни ръководители Срок: веднъж в седмицата

2. Разговор с родителите по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на учениците и общите задължения на родителите

Отг. Класни ръководители Срок: ноември 2020г. и май 2021г.

3. Включване на родителите в училищни мероприятия.

Отг. Данчева, Стоянова Срок: ежемесечен

4. Посещение на класните ръководители и учители ЦДО и училищния медиатор по домовете на учениците, които имат повече от 5 /пет/ последователни дни отсъствие от училище.

Отг. Класни ръководители Срок: ежемесечен

5. Включване на учениците в Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на

науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.

Отг. Учители ЦДО

Срок: ежедневно

6. Осигуряване достъп до компютърната база и Компютърният кабинет в рамките на целодневното обучение.

Отг. Учители ЦДО

Срок: ежедневно

7. Социализиране на учениците от ромски произход, за които българският език не е майчин, чрез съвместни дейности с читалището на селото за приобщаване към училищни живот и постигане на по-голяма посещаемост на училището.

Отг. Данчева, Илиев, Стоянова

Срок: ежемесечен

8. Активизиране на ученическото самоуправление.

Отг. Класни учители

Срок: май 2021г.

9. Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.

Отг. Класни ръководители

Срок: ежемесечен

10. Провеждане на консултации със семействата или лицата които се грижат за учениците

Отг. Класни ръководители

Срок: ежемесечен

11. Използване на целия човешки ресурс – полиция, кметове, неформалните лидери, обществени възпитатели за нетърпимост към безпричинните отсъствия от училище - координационен механизъм.

Отг. Директора

Срок: постоянен

ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩИ УЧЕНИЦИ

Задължения и отговорности на дежурните учители:

1. По график придружават учениците от село Караново и КСУДС. Разговарят с родителите на учениците от село Караново и село Брястово и с колегите от село Асеновец и установяват отсъстващите ученици като ги вписват в дневника на ученическия автобус до 7.45 ч.

2. Установяват присъствието и отсъствието на учениците от I до VII клас до 8:00 часа.

3. След приключване на първия учебен час правят повторна проверка на отсъстващите и уведомяват класните ръководители, директора и отговорника на ученическия стол във връзка със заявките за храненето.

4. След всяко междучасие и преди започване на учебния час проверяват дали всички ученици от I до VII са в класните стаи. При установено отсъствие прави организация по осигуряването на отсъстващия ученик със съдействието на класния ръководител и учител ЦДО.

Отг. Илиев, Стоянова	Понеделник
Димитров, Данчева	Вторник
Илиев, Начков	Сряда
Калинов, Данчева	Четвъртък
Панова, Начков	Петък

Срок: Ежедневен

Задължения и отговорности на класните ръководители:

Начален етап:

1. Следят за присъствието на учениците от I до IV клас в часовете за деня;
2. Провеждат разговор родителите на учениците и с настойниците на учениците за учениците от КСУДС, село Асеновец за установяване причините за отсъствията и изискват съответния документ;

3. При отсъствие на ученик се информира по телефона или писмено изпраща съобщение до родителя;
4. При наличието на отсъстващ ученик информират дежурният учител;
5. В края на учебните занятия - до 12:00 часа информират учителя ЦДО на съответната група за отсъстващите ученици и до 13:00 директора;
6. Нанасят отсъствията в съответната документация;
7. При не уведомяване от страна на родителя за отсъствие от учебни занятия посещава дома на ученика и провежда разговор с родителя;
8. В края на работната седмица оформя съответната задължителна документация.

Отг. Данчева, Илиев

Срок. Ежедневен

Прогимназиален етап:

1. Следят и се информират от преподавателите от съответния клас за присъствието на учениците от V до VII клас в часовете за деня;
2. Провеждат разговор с родителите на учениците от селата Караново и Брястово и с настойника на учениците от КСУДС, село Асеновец за установяване причините за отсъствията и изискват съответния документ;
3. При отсъствие на ученик се информира по телефона или писмено изпраща съобщение до родителя;
4. При наличието на отсъстващ ученик информират дежурният учител;
5. В края на учебните занятия - до 12.45 часа информират учителя ЦДО на съответната група за отсъстващите ученици и до 13.00 директора;
6. Нанасят отсъствията в съответната документация;
7. Писмено уведомяват родителите за допуснатите безпричинни отсъствия на ученика и провежда разговор с тях;
8. Извиняват единичните отсъствия на даден ученик, само след разговор с Директора на училището.
9. До три дена след направените отсъствия да изискват оправдателен документ от съответния ученик, с оглед оформяне на училищната документация.

10. Класният ръководител писмено докладва на Директора за допуснати безпричинни отсъствия от съответни ученици;

11. В края на работната седмица оформя съответната задължителна документация.

Отг. Калинов, Стоянова, Панова

Срок. Ежедневен

Задължения и отговорности на преподавателите;

1. Информират класния ръководител за отсъствия на ученик от учебен час в съответния предмет;

2. След завършване на учебния час по даден учебен предмет, съответния преподавател информира класния ръководител и дежурният учител и нанася отсъствието в съответната документация.

Отг. Данчева, Илиев, Стоянова

Димитров, Панова, Дянкова, Начков Срок. Ежедневен

Задължения и отговорности на учители ЦДО:

1. Провеждат разговор с класните ръководители и дежурните учители относно присъствието и отсъствието на учениците в периода от 12.00 до 13.30 часа.

2. Посещават домовете на отсъстващите ученици от предходния ден до 11.30 часа.

3. Участват заедно с дежурните учители и класните ръководители в осигуряване на присъствието на отсъстващите ученици;

4. Провеждат разговор с отговорника на ученическия стол и участват в организиране на храненето на учениците от целодневната организация;

5. Придружават пътуващите ученици и осъществяват контакт с менторите от КСУДС и родителите на учениците от селата Брястово и Караново.

6. Съдействат на преподавателите при провеждането на техните консултации;

7. При установено отсъствие на ученик от дейностите в ЦДО, информират дежурният учител и директора;

8. Нанасят отсъствията в съответната документация;

9. В края на работната седмица оформя съответната задължителна документация.

10. Писмено уведомяват класния ръководител за безпричинно отсъствие на ученик от дейностите в целодневната организация.

Отг. Вълева, Пеев, Бинев,

срок: Ежедневен

ОЧАКВАНИ РЕЗУТАТИ

1. Намаляване на процента отсъстващи
2. Активизиране на всички фактори имащи отношение към превенция на отсъстващите и застрашени от отпадане ученици.
3. Превръщане на училището, в място в което всяко дете има място за изява.